Szlakiem krakowskich fontann

EDUKACYJNA GRA TERENOWA

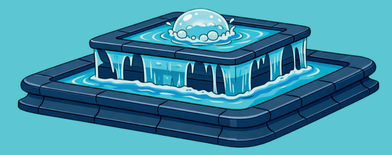

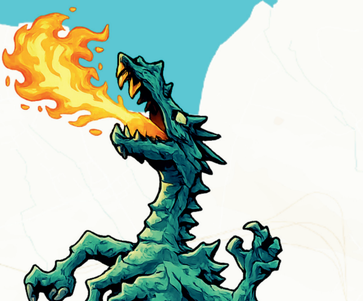

Kraków

Zarząd
Infrastruktury Wodnej
w Krakowie

ETAP I

1. Krakowskie Planty
   od strony ul. Basztowej
2. Plac Szczepański
3. Plac Mariacki
4. Mały Rynek
5. Plac Marii Magdaleny
6. Fortepian Chopina
   ul. Wiślna
7. Plac na Groblach

ETAP II

8. Plac Biskupi
9. Park Krakowski
   od strony Placu Inwalidów
10. Aleja Mickiewicza
    obok Uniwersytetu Rolniczego
11. Park Jordana
    od strony ul. Reymonta/Reymana

ETAP III

12. Skwer Eilego
13. Plac Wolnica
14. Plac Niepodległości
15. Rynek Podgórski

ETAP IV

16. Park Jerzmanowskich
17. Park Jerzmanowskich
    fontanna prof. Zina
18. Park Zaczarowanej
    Dorożki
19. Park Tysiąclecia
20. Planty Bieńczyckie
21. Osiedle Górali

Szlakiem krakowskich fontann
Gra, która prowadzi przez tajemnice miasta

Wyobraź sobie Kraków, który szumi nie tylko historią, ale i wodą. Miasto, w którym fontanny nie są jedynie ozdobą – stają się przewodnikami po tajemnicach ukrytych między uliczkami, placami i parkami.

„Szlakiem krakowskich fontann" to nie jest zwykły spacer. To przygoda, w której każdy krok przybliża Cię do rozwiązania zagadki. Twoja podróż podzielona jest na cztery etapy. Każdy z nich prowadzi Cię od jednej fontanny do kolejnej, a każda z nich ma swoją historię, charakter i sekret do odkrycia. Zeskanuj Kod QR by dowiedzieć się więcej. Przy każdej fontannie czeka na Ciebie także zadanie: czasem zagadka, czasem ciekawostka do rozszyfrowania, a czasem detal, który dostrzegą tylko uważni odkrywcy.

Rozwiązując kolejne wyzwania, zbierasz litery i wpisujesz je w pola krzyżówki. Z pozoru drobne odpowiedzi zaczynają układać się w coś większego – hasło końcowe, które jest podsumowaniem całej wodnej ścieżki. To gra dla tych, którzy lubią patrzeć uważniej, zadawać pytania i odkrywać znane miejsca na nowo. Kraków potrafi zaskoczyć – wystarczy podążyć za szumem fontann. Czy jesteś gotów wyruszyć w trasę i odkryć, co naprawdę kryje się w kroplach krakowskiej wody?

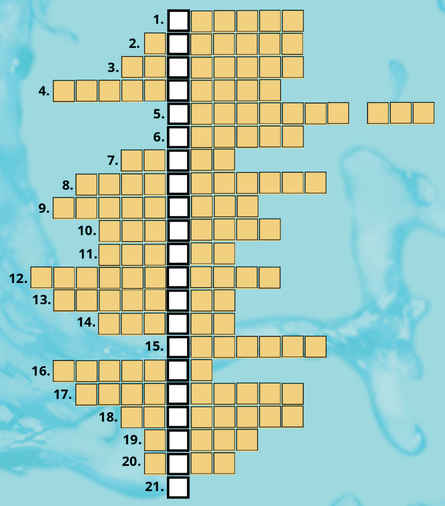

Kraków

Szlakiem krakowskich fontann

EDUKACYJNA
GRA TERENOWA

Zadanie nr 1
Podaj nazwę zielonego pierścienia parkowego otaczającego Stare Miasto, w którym znajduje się ta historyczna fontanna i wpisz pierwszą literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: w bezpośrednim sąsiedztwie fontanny znajduje się słynny pomnik autorstwa Piusa Welońskiego z 1886 roku, upamiętniający Bohdana Zaleskiego – wybitnego poetę okresu romantyzmu. Monument przedstawia postać harfiarza Bojana.

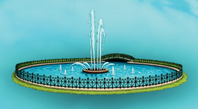

Zadanie nr 2
Jak nazywa się technika zdobnicza polegająca na układaniu wzorów z drobnych, kolorowych kamieni lub kawałków szkła, którą wyłożono dno tej fontanny? Wpisz drugą literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: dno fontanny jest wyłożone mozaiką, która nawiązuje do secesyjnych wzorów obecnych w pobliskim Teatrze Starym.

Zadanie nr 3
Fontanna zwieńczona postacią Żaka znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie Kościoła Mariackiego. Jaką inną nazwę nosi ta słynna świątynia? Wpisz trzecią literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: fontanna była prezentem dla miasta ofiarowanym przez krakowskich rzemieślników z okazji obchodów Roku Odrodzenia. To oni sfinansowali odlew, co miało pokazać siłę i hojność lokalnych cechów.

Zadanie nr 4
Fontanna - kaskada została wzbogacona elementami sztucznego oświetlenia. Jak nazywamy taki rodzaj oprawy świetlnej? Wpisz szóstą literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: odpowiednie nasłonecznienie sprawia, że tafla wody na szkle działa jak soczewka, w której odbijają się wieże Kościoła Mariackiego w zupełnie innej perspektywie niż w tradycyjnych szybach okien.

Zadanie nr 5
W pobliżu fontanny, na wysokich cokołach, ustawiono okazałe rzeźby przedstawiające dwanaście znanych postaci biblijnych, towarzyszy Jezusa. Jak nazywa się ta grupa? Wpisz pierwszą literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: fontanna ta ma specjalną konstrukcję niskiej niecki, która została zaprojektowana tak, aby odbijać fasadę Kościoła św. Piotra i Pawła w tafli wody.

Zadanie nr 6
Kto zaprojektował fontannę Fryderyka Chopina w Krakowie, podaj nazwisko autorki projektu, który został zrealizowany w roku 2006. Wpisz pierwszą literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: Fontanna Fryderyka Chopina na krakowskich Plantach (przy ul. Wiślnej) to unikalna rzeźba w kształcie fortepianu, zrealizowana w 2006 roku według awangardowego projektu Marii Jaremy z 1949 roku. Ciekawostką jest, że model fontanny przez ponad 50 lat czekał w magazynie, zanim w końcu został zrealizowany.

Zadanie nr 7
Fontanna tworzy ogromne lustro, w którym odbija się Zamek Królewski. Jak nazywa się wzgórze, na którym został zbudowany? Wpisz trzecią literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: Fotografowie i filmowcy wykorzystują efekt gigantycznego lustra, jaki tworzy cienka warstwa wody spływająca po granitowych płytach fontanny, aby uwiecznić odbicie całego Zamku Królewskiego. Dzięki temu powstaje wrażenie „Wawelu na wodzie", które nawiązuje do dawnych czasów, gdy zamek odbijał się w zakolu Wisły.

Zadanie nr 8
Fontanna wkomponowana jest w płytę Placu Biskupiego, do którego od strony wschodniej prowadzi ulica biorąca nazwę od jednej z dzielnic Krakowa. Jaka to ulica? Wpisz piątą literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: Przed wojną, w miejscu, gdzie dziś rozciągają się alejki i znajduje się fontanna, stał ogromny staw, po którym pływano łódkami i kajakami. Był to jeden z największych zbiorników wodnych w centrum miasta, otoczony kawiarniami i letnim teatrem. Zimą staw zamieniano w najpopularniejsze w Krakowie naturalne lodowisko, na którym odbywały się prestiżowe bale maskowe na łyżwach przy akompaniamencie orkiestry.

Zadanie nr 9
Fontanna jest zlokalizowana w jednej z najbardziej uczęszczanych dzielnic Krakowa. Podaj jej nazwę i wpisz szóstą literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: Fontanna wyposażona jest w dysze zamgławiające, dzięki którym w gorące dni unosi się nad nią lekka, orzeźwiająca mgiełka — przyjemnie chłodzi, nie pozostawiając śladów na ubraniach.

Zadanie nr 10
Przyjrzyj się uważnie fontannie znajdującej się przed budynkiem uczelni. Jaką pełną nazwę nosi ten Uniwersytet? Wpisz czwartą literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: ze względu na bliskość jednej z najruchliwszych arterii Krakowa — Alei Trzech Wieszczów — fontanna pełni również funkcję elementu inżynierii miejskiej. Jej działanie poprawia jakość powietrza oraz zwiększa komfort termiczny w najbliższym otoczeniu.

Zadanie nr 11
W pobliżu fontanny spotkasz niezwykłego żołnierza — niedźwiedzia Wojtka, maskotkę i towarzysza polskich żołnierzy z okresu II wojny światowej. Jak nazywał się generał, pod którego komendą służył niedźwiedź Wojtek? Wpisz czwartą literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: Pomnik z podobizną dzielnego kaprala — niedźwiedzia Wojtka został odlany z brązu. Zwierzę prawą łapą wskazuje drogę do pomnika swojego dowódcy.

Zadanie nr 12
W pobliżu fontanny na Skwerze im. Mariana Eilego znajduje się rzeźba, w postaci wydłużonych drukarskich czcionek, zbudowana jako hołd dla tego słynnego redaktora. Jak nazwano tę instalację artystyczną? Wpisz siódmą literę hasła do diagramu.

Ciekawostka: fontanna na Skwerze Eilego to architektoniczny ukłon dla twórcy czasopisma "Przekrój". Nowoczesne kaskady wody przeplatają się z elementami graficznymi, nawiązując do słynnego tygodnika kulturalnego. Rzeźba znajdująca się blisko fontanny przypomina o popularnych łamigłówkach i krzyżówkach publikowanych na łamach „Przekroju".

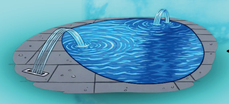

Zadanie nr 13
Przyjrzyj się uważnie trzem grajkom tworzącym tę niezwykłą fontannę. Każdy z nich trzyma inny instrument muzyczny: flet, gitarę oraz jeszcze jeden. Podaj jego nazwę i wpisz szóstą literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: Fontanna jest dziełem wybitnego krakowskiego artysty Bronisława Chromego — twórcy Smoka Wawelskiego oraz pomnika Psa Dżoka. Jeśli przyjrzysz się fakturze figur przedstawiających grajków, zauważysz charakterystyczne chropowate wykończenia, identyczne z tymi na grzbiecie smoka.

Zadanie nr 14
Ta fontanna stoi w miejscu, z którego przed laty polscy żołnierze wyruszyli, by wyzwolić Kraków spod władzy zaborców. Dowodził nimi odważny porucznik Stawarz. Jak brzmiało jego imię? Wpisz czwartą literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: Plac Niepodległości ma wyjątkowe znaczenie historyczne — to właśnie stąd 31 października 1918 roku rozpoczęło się wyzwolenie Krakowa spod władzy zaborczej. Z pobliskich koszar wyruszyli polscy żołnierze dowodzeni przez porucznika A. Stawarza.

Zadanie nr 15
W pobliżu Rynku Podgórskiego, gdzie znajduje się nowoczesna fontanna, usypany został Kopiec Krakusa. Stanowi on część większego wzniesienia, którego nazwa wywodzi się od starosłowiańskiego imienia Lasota. Jak nazywa się taką wypukłą formę terenu? Wpisz pierwszą literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: W dnie niecki zamontowano specjalne reflektory LED, które po zmroku efektownie podświetlają spływające kaskady wody. Oświetlenie zaprojektowano tak, aby harmonijnie współgrało z iluminacją kościoła św. Józefa oraz nowymi latarniami na placu, tworząc jednolitą, nocną estetykę Podgórza.

Zadanie nr 16
Spójrz na otoczenie fontanny przed pałacem. W jej pobliżu znajduje się pomnik słynnego polskiego filantropa, Erazma Jerzmanowskiego. Jaki gatunek ptaków został uwieczniony na tej rzeźbie? Wpisz szóstą literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: Erazm Jerzmanowski odniósł sukces w Stanach Zjednoczonych, a zdobyte tam środki przeznaczył na wsparcie edukacji, kultury i rozwoju społecznego Polski. Fontanna znajdująca się w jego prokocimskim majątku po zmroku rozświetla się atrakcyjnie barwami przypominającymi płomień dawnych latarni gazowych. W ten sposób stanowi hołd dla inżynierskich osiągnięć tego znanego twórcy systemu oświetlenia gazowego.

Zadanie nr 17
Fontanna ta jest wyjątkowa — profesor Wiktor Zin zaprojektował wokół niej szerokie ławki z masywnych granitowych bloków. Do 2020 roku fontanna zdobiła przestrzeń Starego Miasta. Przed jakim budynkiem była dawniej zlokalizowana? Wpisz piątą literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: Profesor Zin zaprojektował tę fontannę tak, aby woda nie była jedynie elementem do podziwiania — można jej dotknąć, siedząc tuż przy tafli. W jego wizji architektura miejska miała służyć ludziom, zachęcać do kontaktu i tworzyć przestrzeń przyjazną użytkownikom, a nie być jedynie chłodnym, niedostępnym pomnikiem. W latach 60. było to podejście wyjątkowo nowatorskie.

Zadanie nr 18
W pobliżu fontanny znajduje się rekreacyjna część parku z placem zabaw. Oprócz piaskownicy, kolejki linowej i wiszących kładek znajduje się tam jeszcze inny element wyposażenia. Jaki? Wpisz trzecią literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: cały park — wraz z fontanną i okolicznymi alejkami — został zaprojektowany tak, aby oddawać klimat krakowskiej dorożki. Nazwa „Park Zaczarowanej Dorożki" nawiązuje zarówno do postaci Jana Kaczary, słynnego krakowskiego dorożkarza, jak i do poematu Zaczarowana dorożka Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, który uwiecznił jego postać w literaturze.

Zadanie nr 19
W pobliżu fontanny znajduje się konstrukcja, która przez lata była wykonana z drewna, a dziś ma formę stalową. To miejsce służy organizacji wydarzeń plenerowych. O jaki obiekt chodzi? Wpisz drugą literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: W parku, niedaleko fontanny, znajduje się pomnik upamiętniający katastrofę lotniczą z 2009 roku, kiedy na terenie parku rozbiła się Cessna 172 — popularny samolot szkolno-treningowy.

Zadanie nr 20
Mieszkańcy Bieńczyc od lat podkreślali, że rozległe Planty Bieńczyckie nie mają żadnej fontanny. W 2025 roku wreszcie udało się to zmienić. Jaką formę przybiera środkowa część fontanny? Wpisz drugą literę odgadniętego hasła do diagramu.

Ciekawostka: Powstanie tego obiektu to prawdziwy sukces lokalnej społeczności. Projekt zwyciężył w Budżecie Obywatelskim pod chwytliwym hasłem: „BIEŃCZYCKA FONTANNA – co to za Planty bez żadnej fontanny".

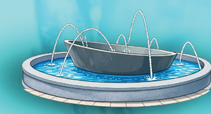

Zadanie nr 21
Kiedy woda w fontannie ponownie wystrzeliła w górę, mieszkańców ogarnęła ogromna radość — udało się! Ty również dotarłeś do końca szlaku fontann. Wpisz do diagramu znak interpunkcyjny, który stawiamy na końcu tak radosnego i głośnego okrzyku.

Ciekawostka: Fontanna „Delfin" powstała w 1970 roku, jednak ponad 20 lat temu utraciła funkcję wodotrysku i stała się wyłącznie plenerową rzeźbą. W 2026 roku przywrócono jej dawną świetność oraz pełną funkcjonalność. Rzeźba Delfina została wykonana z betonu zdobionego tłuczonym szkłem i osadzona na kwadratowym postumencie wykończonym otoczakami.

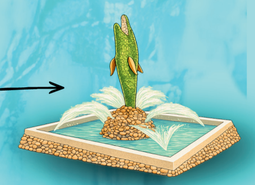

Historia zapisana w wodzie - krakowskie fontanny na przestrzeni wieków

Fontanny, znane również jako wodotryski, to jedne z najbardziej urokliwych i technicznie zaawansowanych elementów urbanistycznych, które czarują nas od tysięcy lat. Od prostych konstrukcji służących zaopatrywaniu w wodę pitną, przez dekoracyjne arcydzieła epoki renesansu, aż po współczesne multimedialne instalacje, fontanny przeszły długą i fascynującą drogę rozwoju.

Historia fontann sięga starożytności. Już w 3000 r. p.n.e., starożytne cywilizacje takie jak Mezopotamia, Egipt, Persja opracowywały skomplikowane systemy irygacyjne, które obejmowały zbiorniki i kanały z fontannami. Fontanny te miały kluczowe znaczenie dla rolnictwa oraz codziennego zaopatrzenia w wodę. Grecja i Rzym to kolejne etapy ewolucji fontann, gdzie zyskały one na znaczeniu jako elementy dekoracyjne oraz infrastrukturalne. Rzymianie wykorzystali siłę grawitacji do tworzenia imponujących kaskadowych fontann i rzeźb wodnych. W krajobrazie Krakowa fontanny pojawiły się w II połowie XIX wieku.

Kraków może poszczycić się wyjątkowo bogatą i różnorodną ofertą fontann będących pod opieką Zarządu Infrastruktury Wodnej w Krakowie. Obecnie miejska sieć obejmuje aż 21 obiektów, z których każdy opowiada inną historię – od zabytkowych wodotrysków po ultranowoczesne instalacje multimedialne. Za najstarszą fontannę usytuowaną w Krakowie uznaje się obiekt w sąsiedztwie Pałacu Jerzmanowskich z roku 1891 oraz fontannę – sadzawkę z wodotryskiem i wysepką przy ul. Basztowej (w sąsiedztwie Starego Kleparza), która powstała w 1904 roku, jako kluczowy element dekoracyjny krakowskich Plant. Z kolei najmłodszą fontanną, wśród obiektów będących pod opieką ZIW, jest fontanna na Plantach Bieńczyckich, która została oddana do użytku w czerwcu 2025 roku, szybko stając się nowym symbolem rewitalizacji tej części miasta.